

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **L. S.**, zastoupená Michalem Benčokem, advokátem se sídlem Václavské nám. 17, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 8. 2004, sp. zn. 8 Az 223/2003,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí ministra vnitra ČR ze dne 27. 10. 2003, č. j. OAM-875/AŘ-2002. Citovaným rozhodnutím ministr vnitra zamítl rozklad a potvrdil rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 27. 3. 2001, č. j. OAM-379/VL-07-P17-2000. Tímto rozhodnutím žalovaný stěžovatelce neudělil azyl pro nesplnění podmínek podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Zároveň žalovaný rozhodl o tom, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování dle ustanovení § 91 stejného zákona.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tzn. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a vady

správního řízení. Argumentuje tím, že se v předchozím řízení vycházelo ze Zpráv Ministerstva zahraničí USA, Velké Británie a České republiky, podle nichž na Ukrajině neexistuje žádná oficiální kriminalizace homosexuálů a od roku 1991 je tento jev dekriminalizován. Stěžovatelka však tuto situaci nepovažuje za stabilizovanou a tvrdí, že v jejím případě došlo k nesprávnému výkladu ustanovení § 91 zákona o azylu, neboť při návratu do země původu stěžovatelce údajně hrozí nebezpečí mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení nebo trestu. V praxi totiž dochází na Ukrajině k organizovanému nepřátelství vůči homosexuálům, o což se státní orgány nestarají. Stěžovatelka má proto odůvodněné obavy o svůj život ve smyslu ustanovení § 12 odst. 1 písm. b) cit. zákona. Městský soud tak nesprávně vyhodnotil celkovou bezpečnostní situaci na Ukrajině, příznačnou mafiánskými a kriminálními praktikami, které se však nedají prokázat.

Proto stěžovatelka navrhuje zrušit napadený rozsudek městského soudu a zároveň požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření odkazuje na obsah správního spisu a navrhuje, aby byla kasační stížnost zamítnuta jako nedůvodná.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Městského soudu v Praze v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku městského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud především konstatuje, že nezákonnost napadeného rozsudku a s tím spojené vady správního řízení městského soudu spatřuje stěžovatelka v chybném výkladu ustanovení § 12 odst. 1 písm. b) a § 91 zákona č. 325/1999 Sb., kdy pod azylově relevantními důvody (resp. pod překážkou vycestování) spatřuje rovněž kriminální jednání ze strany soukromých osob a absentující ochranu státní moci před diskriminací homosexuálů.

K tomu je nutno především uvést, že k oběma stížnostním námitkám již existuje ustálená správní judikatura a Nejvyšší správní soud neshledal racionální důvod se od ní v projednávané věci jakkoliv odchýlit. Odkazuje proto na rozsudek Vrchního soudu (ze dne 14. 3. 2002, sp. zn. 7 A 716/2001), podle něhož „*pronásledováním ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, samo o sobě není, stane-li se žadatelka (původně muž)*

pro svou odlišnou sexuální orientaci v zemi svého původu terčem slovního a fyzického napadání, ústrků a posměšků. ... Skutečnost, že žalobkyně byla ve složité životní situaci, byla ve stresu a nyní chce žít v prostředí, které by bylo vlídné, chápavé a důstojné, je z lidského hlediska nanejvýš pochopitelná, ale není zákonným důvodem pro vyhovění žádosti žadatelky o udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu.“

Z obsahu správního spisu je v daném případě patrno, že stěžovatelka je homosexuální orientace, kvůli níž se rozvedla a ze stejného důvodu byla vystavena ústrkům od sousedů, kolegů, bývalého přítele její přítelkyně a rovněž ředitelem továrny, kde pracovala, jí bylo sděleno, že pokud nezmění amorální způsob svého života, může ji i propustit. Do České republiky přišla sice již v roce 1998 (22. 8.), nicméně o azyl požádala až v roce 2000 (29. 7.). V průběhu správního ani soudního řízení však stěžovatelka nikterak netvrdila, že by byla pronásledována z důvodu své příslušnosti k homosexuální sociální skupině veřejnou mocí, nýbrž jen že byla vystavena ústrkům ze strany soukromých osob. K tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na svoji konstantní judikaturu (viz např. rozsudek ze dne 19. 5. 2004, sp. zn. 5 Azs 63/2004, in: Sb. NSS č. 364/2004), podle níž „*určitá sociální skupina“ ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je skupina osob, která se vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo kterou společnost alespoň takto vnímá. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotyčných osob; riziko pronásledování však do této charakteristiky nepatří. I pouhá příslušnost k určité sociální skupině může být postačujícím důvodem pro udělení azylu; rozhodující je ovšem existence odůvodněného strachu z pronásledování, směřujícího vůči žadateli o azyl jako příslušníku určité sociální skupiny, jež podnikají úřady země, případně jež vychází od některých složek obyvatelstva, které nerespektují normy stanovené v zákonech dotyčné země, a úřady vědomě takové jednání tolerují, případně odmítají či jsou neschopné zajistit účinnou ochranu*.“ V projednávané věci je však z obsahu spisu (viz např. zpráva zastupitelského úřadu ČR v Kyjevě č. j. 1553/2000) patrno, že homosexualita na Ukrajině není trestným činem a k pronásledování či diskriminaci těchto osob oficiálně nedochází. Zejména ve starší generaci vůči nim sice přetrvává negativní postoj, který se však neprojevuje veřejným násilím či agresí. Navíc na obranu homosexuálů existuje několik občanských sdružení a jejich postavení monitorují nevládní organizace.

Nejvyšší správní soud proto dospívá k závěru, že stížnostní námitky ohledně pronásledování stěžovatelky pro její příslušnost k homosexuální sociální skupině jsou - z hlediska azylově relevantních důvodů - neopodstatněné a byly již ve správním řízení dostatečně vyvráceny. Ze stejného důvodu nelze přisvědčit ani tvrzení ohledně překážek vycestování zakotvených v ustanovení § 91 zákona o azylu, jelikož stěžovatelce v případě jejího návratu na Ukrajinu zjevně nehrozí mučení, nelidské či ponižující zacházení ani trest.

Konečně k paušálně formulované stížnostní námitce, týkající se situace v zemi původu vyznačující se značnou kriminalitou a mafiánskými praktikami, kdy stěžovatelka ani netvrdí, že by k pronásledování vůči její osobě došlo ze strany státních orgánů anebo soukromých osob za podpory státní moci, nezbývá než plně odkázat na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 31. 10. 2003, sp. zn. 4 Azs 23/2003), podle níž „*skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby a má zde ekonomické problémy, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ani důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 téhož zákona).“*

Lze tak uzavřít, že se městský soud nedopustil nezákonnosti ani vad řízení, když argumentaci stěžovatelky neshledal relevantní z hlediska existence některého ze zákonem stanovených důvodů pro udělení azylu, příp. pro přiznání překážek vycestování.

Nejvyšší správní soud tak v daném případě nezjistil naplnění namítaných důvodů kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s., dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. října 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu